

Bruine Kiekendief 2016

Walter Van Kerkhoven

Tijdens het broedseizoen van dit jaar werd onderzoek gedaan naar het voorkomen, broedgedrag en broedresultaat van de Bruine Kiekendief (*Circus aeruginosus*) in het Verdrongen Land van Saeftinghe. Er werd voor gekozen om de nesten niet te bezoeken en enkel vanop afstand te observeren. Door tijdsgebrek werd dit jaar vooral de nadruk gelegd op aanwezigheid (territoria) en broedsucces (uitgevlogen jongen). Voor het veldwerk kreeg auteur dit jaar de assistentie van Luc Smet.

Waar het aantal territoria sinds einde jaren '90 in stijgende lijn was tot 2012, is de populatie ingestort in 2013-2014. Broedvogelonderzoek 1997 – 21 territoria (Buisse & Van Kerkhoven, 1999), Broedvogelonderzoek 2004 – 27 territoria (W. Castelijns & Wieland, 2005), Broedvogelonderzoek 2012 – 32 territoria (W. Castelijns, Wieland, Buisse, Speksnijder & Calle, 2014).

In 2013 werd geen onderzoek gedaan naar de Bruine Kiekendief, in 2014 werden nog slechts 12 territoria geteld (Van Kerkhoven, 2014) het is niet duidelijk of de populatie in 2013 of 2014 is ingestort.

In 2015 was er reeds een lichte toename naar 14 zekere territoria (Van Kerkhoven, 2015) en ook in 2016 was er weer een toename naar 18 territoria. Al deze territoria werden, net als bij vorige inventarisaties, bevestigd door de waarneming van nestbouw. Het is echter niet uit te sluiten dat door het schuwe gedrag of ver van de dijk gelegen er een enkel territorium is ontsnapt aan de aandacht.

Pas uitgevlogen jongen blijven een aantal dagen in de buurt van het nest, zelfs als ze reeds ver van het nest wegvliegen komen ze nog een tijdje 's avonds slapen op- of in de buurt van het nest. Dit gedrag vergemakkelijkt het observeren en controleren van de aantallen uitgevlogen jongen.

Ondanks het grote aantal territoria in 2012 (32) werden maar 3 (resp. 1 en 2) uitgevlogen jongen waargenomen en ook geringd en gewingtagd. In 2014 waren dat minstens 7 jongen (resp. 3, 2, 1 en 1). In 2015 zijn er minstens 28 jongen (resp. 5, 5, 4, 3, 3, 3, 3 en 2) uitgevlogen.

In **2016** werden er slechts 6 jongen waargenomen (resp. 3, 2 en 1) hoewel er ook dit jaar weer een lichte toename was van het aantal territoria. Door tijdsgebrek werd dit jaar het moment van mislukken niet opgevolgd maar een deel van de oorzaak van dit lage cijfer kan worden gevonden in de slechte weersomstandigheden in de tweede helft van mei en de natte junimaand. Dit is net de periode dat de meeste jongen geboren worden. Het is bekend dat Bruine Kiekendieven in slechte weersomstandigheden en dus slechte voedselvoorziening hun nest verlaten.

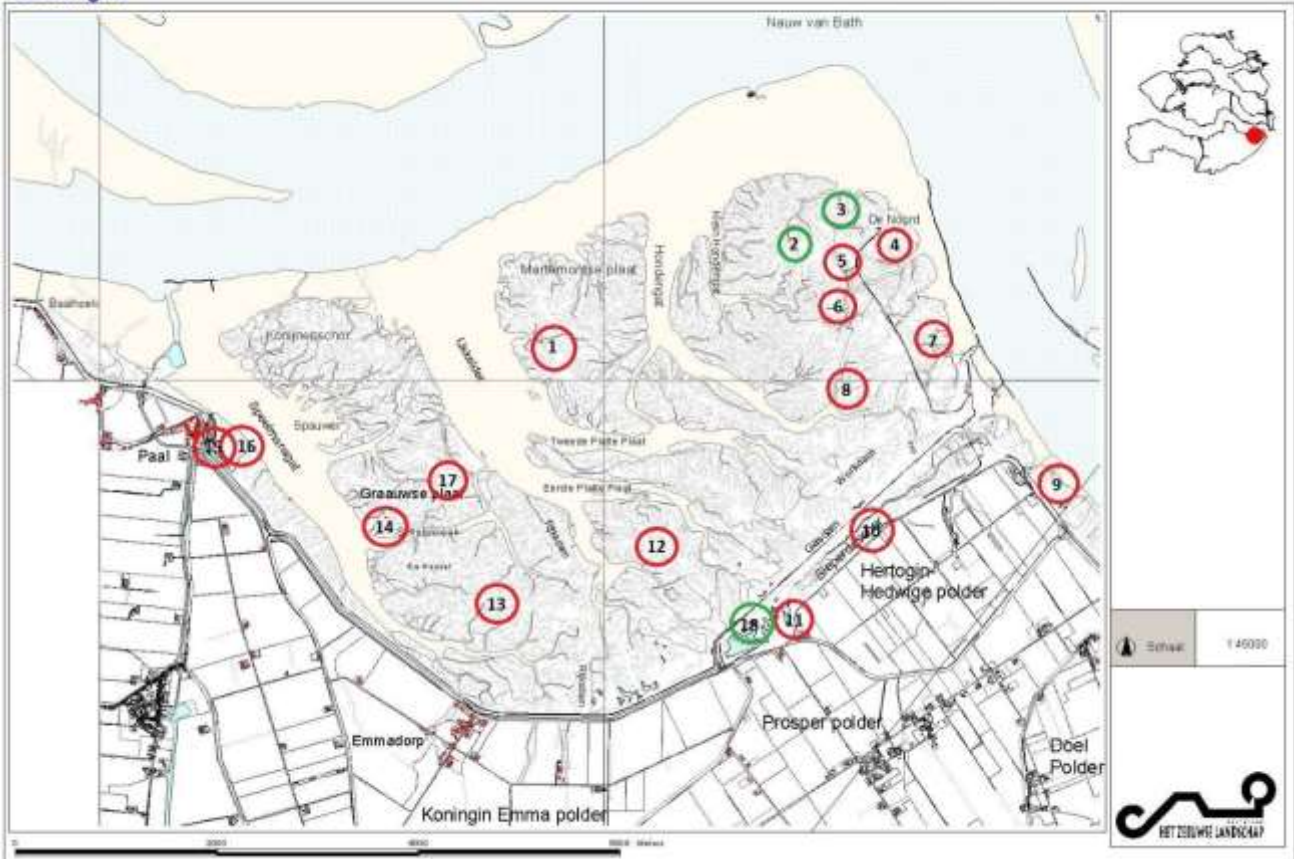
Het meest succesvolle nest met 3 uitgevlogen jongen was een nest waar pas begonnen werd met nestbouw eind mei begin juni en dus extreem laat (half augustus) nog jongen uitvlogen (nest 18 op kaartje).

Bij de inventarisatie van 2012 werden de nesten bezocht en zijn dit de effectieve aantallen. In 2014, 2015 en 2016 zijn dit minimum aantallen omdat in die jaren werd besloten om geen nesten meer te bezoeken en de uitgevlogen jongen zijn dus enkel vanop afstand waargenomen.

“Vrijdag 13 mei werd het nog 22 graden, zaterdag 14 mei slechts 12! Het werd de koudste Pinksteren sinds 1951! Ook de tweede helft van de maand werd gekenmerkt door afwisseling van kou en warmte. Na een lange droge periode was het op 22 en 23 mei kletsnat. Er viel lokaal een maansom neerslag van ruim 60 mm. Met een middagtemperatuur van 11 tot 15 graden was het ronduit koud voor eind mei. Tijdens het laatste weekend van mei vielen enkele zeer lokale stevige onweersbuien. Op maandag 30 mei was er sprake van noodweer. Zware regen- en onweersbuien veroorzaakten in het zuiden, zuidoosten en oosten ruim een maansom neerslag in een dag.”

“Juni 2016 werd gekenmerkt door zware regen- en onweersbuien en vooral in het zuidoosten viel een recordhoeveelheid aan regen. Plaatselijk werd 250 tot bijna 280 mm gemeten. Dat is meer dan in een gemiddelde zomer en uniek voor juni! Ook landelijk is bijna anderhalf keer zoveel regen gevallen als normaal.” Bron: www.weeronline.nl

Saeftinghe

Groen = Uitgevlogen jongen **Rood** = Mislukt of onbekend.

Nest 1: Geen uitgevlogen jongen waargenomen.

Hier werd enkele keren een koppel waargenomen met nestmateriaal. Tijdens een BMP inventarisatie werd naar het nest gezocht maar niets gevonden (mond. med. Bas De Maat)

Nest 2: 1 jong uitgevlogen.

Nest 3: 2 jongen uitgevlogen.

Nest 4 t/m 17: Geen uitgevlogen jongen waargenomen.

Nest 18: 3 jongen uitgevlogen.

Nestbouw gebeurde pas eind mei begin juni en deze jongen vlogen pas uit half augustus. Meestal wordt begonnen met de eileg vanaf begin april tot half mei. Waar deze ‘late’ nesten anders weinig kans op succes hebben bleek het dit jaar een voordeel te zijn omdat de jongen pas uitkwamen na de barre weersomstandigheden van mei en juni. Opvallend is dat bijna exact op deze locatie in 2015 ook een laat nest zat met 3 uitgevlogen jongen.